

KOMMUNAL PLANSTRATEGI FOR VEGÅRSHEI KOMMUNE 2020 – 2023

Vedtatt av kommunestyre 3. november 2020
i sak 20/56

INNHOILDSFORTEGNELSE

1. Kommunal planstrategi som verktøy for kommunal planlegging	3
2. Kommunal planstrategi for Vegårshei kommune 2020-2023	4
3. Overordnede føringer og dokumenter	5
3.1 Nasjonale føringer	5
3.2 Regionale føringer	6
3.3 Kommunale føringer og planer	8
4. Utviklingstrekk og utfordringer for Vegårshei kommune	8
4.1 Attraktivt kommunesenter og livskraftige kretser	8
4.2 Verdiskaping og bærekraft	9
4.3 Oppvekst, utdanning og barn og unge	10
4.4 Transport, infrastruktur og samfunnsberedskap	11
4.5 Kultur, idrett og friluftsliv	12
4.6 Folkehelse og levekår	13
5. Vurdering og prioritering av planbehov for Vegårshei kommune	16
5.1 Planarbeid / strategier som prioriteres i perioden 2020-2023	16
5.2 Planarbeid drøftet, men ikke prioritert for perioden 2020-2023	20
6. Kommunal planstrategi 2020-2023	22

1. Kommunal planstrategi som verktøy for kommunal planlegging

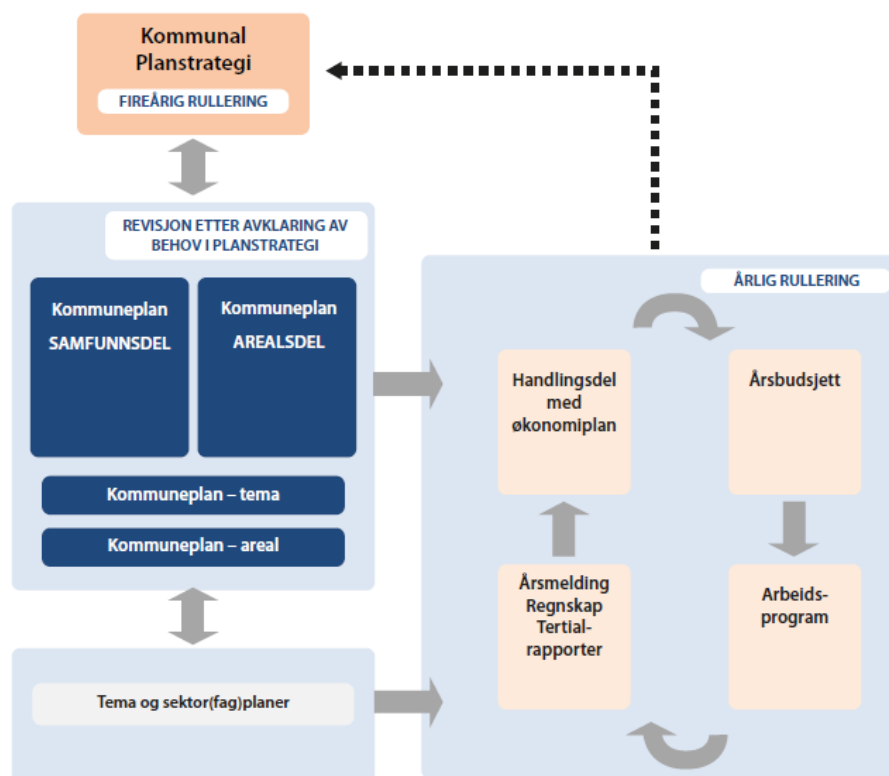
Kommunal planstrategi er et verktøy for kommunestyret til å drøfte og prioritere planoppgaver på overordna nivå i kommunestyreperioden. Plan- og bygningslov § 10-1 sier følgende:

'Kommunestyret skal minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.'

Den kommunale planstrategien er ikke en plan men et hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden for å møte kommunens behov. Arbeidet med kommunal planstrategi vil gi en bedre og mer systematisk vurdering av kommunens planbehov slik at kommunen bedre kan møte de aktuelle utfordringene.

Gjennom vedtaket av den kommunale planstrategien skal det nye kommunestyret ta stilling til om kommuneplanen helt eller delvis skal revideres. Planstrategien er også et egnet verktøy for å vurdere kommunens plansystem, planressurser og samlede planbehov i kommunestyreperioden knyttet til kommunedelplaner, tema- og sektor(fag)planer.

Planstrategien har ingen rettsvirkning og er ikke formelt bindende for kommunen. Den kan revideres etter behov innenfor valgperioden. Planstrategien setter et stekt fokus på at planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig.

Figur 1: kommunal planstrategi i det kommunale plansystemet

2. Kommunal planstrategi for Vegårshei kommune 2020-2023

Kommunens forrige planstrategi var for perioden 2016 – 2019. Den første planstrategien for Vegårshei kommune gjaldt for perioden 2012 til og med 2015. Loven krever at det sittende kommunestyret, som har blitt konstituert høst 2019, vedtar ny planstrategi senest høst 2020.

Planstrategien trenger en oppdatering på grunn av blant annet vedtatt kommuneplan i 2019 og vedtatt økonomiplan for 2020-2023. En oppdatert planstrategi fungerer som hjelpemiddel for nytt kommunestyre (2019-2023) som etter behov kan justere planstrategien hvert år.

Planstrategien omfatter en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. I forhold til planoversikten/-behov viser denne planstrategien:

- Hvilke planer vi har i kommunen
- Når og med hvilke frekvens eksisterende planer bør rulleres
- Planoppgaver som bør startes opp eller videreføres på bakgrunn av rammedokumenter og føringer nevnt i kapittel 3 og nevnt i innspill (fra blant annet etater) etter varsling om oppstart med planstrategien

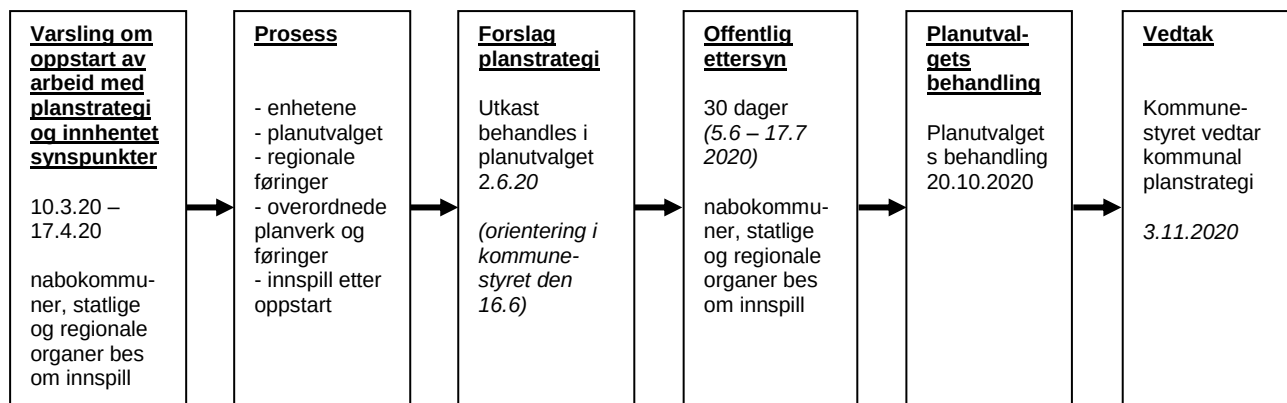
Prosess

Plan- og bygningsloven stiller prosesskrav til arbeid med ny planstrategi. Et viktig krav er at det innhentes synspunkter fra nabokommuner og ulike organ før/under planarbeidet. Derfor er det varslet om oppstart av planarbeid og er forslag til planstrategi lagt ut på høring. I prosess fram til høringsforslag til planstrategien har hele administrasjonen og alle enheter bidratt til planstrategien.

Forslag til planstrategi har (parallelt med folkehelseoversikten) blitt drøftet og diskutert i møter med:

- ledere og nøkkelpersoner i kommunen (inkl. frivilligsentral)
- råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsnedsettelse
- planutvalget og kommunestyret

For øvrig er det tatt bakgrunn i overordnede rammedokumenter og føringer som omtalt i kapittel 3.

Prosess med kommunal planstrategi 2020 - 2023

3. Overordnede føringer og dokumenter

Følgende overordnede føringer og dokumenter er brukt for å komme til denne planstrategien:

3.1 Nasjonale føringer

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019 – 2023

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal følges opp i fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med planstrategier og planer, og legges til grunn for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen.

Regjeringen vil formidle den nasjonale prioriterte politikken på en tydelig måte, slik at planleggingen i fylkeskommuner og kommuner kan skje effektivt og til beste for innbyggerne i hele landet. Samtidig styrker regjeringen det lokale selvstyret i planleggingen. Det betyr at fylkeskommunene og kommunene får økt ansvar for å sikre nasjonale og viktige regionale interesser.

Regjeringen legger i perioden 2019 – 2023 vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn. Planlegging skal i den sammenhengen brukes som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling. Kommunenes samfunnsutviklingsrolle må styrkes: kommunen bør ha en tydelig strategisk retning til samfunnsutvikling
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle: vi vil ha byer og tettsteder der det er godt å bo og leve

De regionale og lokale myndighetene har sentrale oppgaver med å håndtere disse utfordringene. Det gjelder alle kommuner, uavhengig av størrelse og kompetanse. Planlegging er et av deres viktigste verktøy.

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

Regjeringen forventer for øvrig bl.a. at «kommunene prioriterer arbeidet med planstrategi for å sikre at planene er oppdaterte og møter framtidens behov, også i forbindelse med kommunesammenslåinger.»

Andre viktige nasjonale føringer

Andre viktige nasjonale føringer følger av bl.a.:

- Meld. St. 18 (2016-2017): Bærekraftige byer og sterke distrikt
- Meld. St. 21 (2011-2012): Norsk klimapolitikk, og Klimaforliket 2012
- Meld. St. 33 (2016-2017): Nasjonal transportplan 2018-2029, herunder nullvekstmål for trafikk i byregionene (Byveksttaler).
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning i kommunene (2018)

- Flere år-flere muligheter, Regjeringens strategi for et aldersvennlig samfunn
- Meld. St. 15 (2017-2018) «Leve hele livet- en kvalitetsreform for eldre»
- Bolig for velferd- nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014-2020)
- Opptrappingsplanen på rusfeltet
- Barn som lever i fattigdom (2015-2017)
- 0-24-samarbeidet
- den nasjonale strategien «Redusert tilbakefall til ny kriminalitet» (2017-2021).

Internasjonale føringer som FNs bærekraftsmål og Parisavtalen er viktig både for planlegging på statlig, regionalt og lokalt nivå.

3.2 Regionale føringer

Regionplan Agder 2030

Regionplan Agder 2030 er et overordnet strategisk styringsdokument for hele Agder. Den beskriver de viktigste utfordringene og mulighetene for landsdelen, et ønsket fremtidsbilde for 2030, og hva som skal til for å nå konkrete mål. Regionplan Agder 2030s hovedmål er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår.

Hovedsatsningsområder mot 2030 er:

- Attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter
- Verdiskaping og bærekraft
- Utdanning og kompetanse
- Transport og kommunikasjon
- Kultur

Klimaveikart Agder og Veikart for bedre levekår i Agder

Disse videreføres og følges opp i handlingsprogrammet for Regionplan Agder 2030. Legges i tillegg til grunn i samarbeids- og utviklingsavtalene med kommunene.

Fylkeskommunen ønsker at kommunene på Agder sammen med fylkeskommunen bruker veikartene aktivt som en del av oppfølgingen av Regionplan Agder 2030, jf. høringsutkast til regional planstrategi for Agder 2020-2024. kapittel 5.2.

Regional planstrategi 2020-2024 (høringsutkast) og Aqdertall 2019 (Agder Fylkeskommune)

Regional Planstrategi for Agder redegjør for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, vurderer langsiktige utviklingsmuligheter og så tar stilling til hvilke spørsmål som skal tas opp gjennom videre regional planlegging. Den henger tett sammen med Regionplan Agder.

Prioriterte regionale planer (Agder) og strategier som er foreslått for 2020-2024 (ikke vedtatt ennå) og som kan ha betydning for Vegårshei lokalt og Arendal-regionen:

- Regional plan for handel og senterstruktur for Agder
- Strategi for mobilitet Agder 2030
- Handlingsprogram for fylkesveger 2021 – 2024 (nå gjelder den for 2017-2024)
- Strategi for trafiksikkerhet i Agder

- Strategi for kulturarv 2030 (nå 'gjelder 'Strategisk plan for kulturminner og kulturmiljøer i Aust-Agder')
- Frivillighetsstrategi
- Bibliotekstrategi
- Strategi for høstbar vilt og høstbar innlandsfisk
- Tannhelsestrategi
- Skolebruksplan for Agder
- Regional plan for vannforvaltning i vannregion Agder

Ellers er det del andre planbehov (foreløpig ikke prioritert) som ikke nevnes her. To planer i den listen som kan være styrende / aktuell for Vegårshei er 'Klima- og energiplan' og 'Bolig-, areal- og transportplan for hele Agder'.

Andre regionale planer

- Regional areal- og transportplan for arendalsregionen
Vedtatt i 2019. Når det lages en 'strategi for mobilitet' (se under regional planstrategi), oppheves 'Regional areal og transportplan for Arendalsregion'.
- Regional plan for innovasjon og bærekraftig verdiskaping Agder 2015-2030 (VINN Agder)
- Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder (2015-2027)
- Regional plan for idrett, friluftsliv, fysisk aktivitet – lokale og regionale kulturarenaer Aust-Agder 2018-2021 ("Aktive austegder II")
- Folkehelsestrategi for Agder 2018-2025
- Strategiplan for trafiksikkerhet i Agder 2018-2029
- Regional plan for vannforvaltning i vannregion Agder 2016 - 2021
- Regional plan for senterstruktur og handel i Aust-Agder
- Landbruksstrategi for Agder 2019-2020
- Strategi for Aust-Agder fylkeskommunes arbeid med nye oppgaver innen friluftsliv, jakt og fiske
- ROS Agder

Interkommunalt samarbeid i Østre Agder: Østre Agder regionråd

Østre Agder er et interkommunalt samarbeidsforum for 8 kommuner i regionen. De deltakende kommuner er Arendal, Froland, Gjerstad, Grimstad, Risør, Tvedestrand, Vegårshei og Åmli. Det er blant annet samarbeidsrelasjoner innen disse områdene: oppvekst, IKT, samferdsel, næringsutvikling, justissektor, helse, omsorg, levekår, vold og samfunnssikkerhet. Noen av de interkommunale tjenester er: kommunal øyeblikkelig hjelp, legevakt, barnevern og brannvesen.

Viktige planer og utredninger er blant annet:

- Strategidokument for forskning, utvikling og innovasjon innen helse, omsorg og levekår i Østre Agder 2020-2024
- Lovfestet kommunalt døgntilbud (KØH) for pasienter innenfor psykisk helse og rus
- Felles tjenestetilbud i Østre Agder for innbyggere med varige og sammensatte lidelser – psykisk helse og rus – forprosjekt
- Strategisk næringsplan for Østre Agder
- Næringsattraktivitet i Østre Agder
- Utredning av 'kommunal øyeblikkelig hjelp døgnopphold (KØH)

Føringar og anbefalingar fra Fylkesmannen i Agder til planstrategi for Vegårshei kommune
Innspill sendt etter varslings om oppstart av arbeid med planstrategien.

Føringar og anbefalingar fra Agder Fylkeskommune til planstrategi for Vegårshei kommune
Innspill sendt etter varslings om oppstart av arbeid med planstrategien.

3.3 Kommunale føringar og planer

De viktigste overordnede kommunale planene og dokumentene:

- Kommuneplan 2019 – 2031 (12 års perspektiv): samfunns- og arealdel
- Økonomiplan 2020 – 2023 (4 års perspektiv)
- Overordnet styringskort 2020 (1 års perspektiv) og enhetenes styringskort
- Oppdatert folkehelseoversikt 2020-2023
- Andre kommunale planer (se siste kapittel i dette dokumentet)

4. Utviklingstrekk og utfordringar for Vegårshei kommune

Utviklingstrekk og utfordringar for Vegårshei kommune er nedfelt i de viktigste lokale strategiske rammer:

- Kommuneplan 2019 – 2031 (12 års perspektiv): samfunns- og arealdel
- Økonomiplan 2020 – 2023 (4 års perspektiv)
- Overordnet styringskort 2020 (1 års perspektiv) og enhetenes styringskort
- Oppdatert folkehelseoversikt 2020-2023
- Andre kommunale planer (se siste kapittel i dette dokumentet)

Hovedmål for kommunen (kommunens samfunnsdel) er: **Være en attraktiv bokommune i kontinuerlig utvikling, med 2350 innbyggere innen 2031**

Kommunen vil satse på 'befolkningsvekst og utvikling'. Dette er positivt for lokalsamfunnet samtidig som det vil kreve mye av kommunen. Noen av de største og viktigste utfordringene og oppgavene henger sammen med befolkningsvekst og utvikling.

I dette kapitlet følger utviklingstrekk og utfordringar for Vegårshei kommune.

4.1 Attraktivt kommunesenter og livskraftige kretser

Vegårshei er en attraktiv bokommune. Myra er sentrum i Vegårshei. I tillegg er Ubergsmoen et viktig tettsted. Sentrale anlegg og infrastruktur som bidrar til attraktivitet, som flerbrukshall, skisenter, kunstgressbane og helsehus er på plass og samlet i Myra.

Befolkningen teller ca. 2100 innbyggere. Kommunen har hatt en befolkningsvekst i mange år, men veksten har flatet litt ut de siste par årene. Vegårshei har godt omdømme og er kjent for aktive og engasjerte innbyggere, godt oppvekstmiljø, sosiale forhold og gode tjenester.

I Vegårshei bor befolkningen relativt spredt. Samtidig er hovedtyngden av veksten de siste årene relatert til boligbygging i og omkring sentrum, som nå kan by på et godt og differensiert boligtilbud bestående av eneboliger, tomannsboliger og leiligheter. Det er behov for flere sentrumsnære næringstomter, som utgjør omregulering av en eksisterende reguleringsplan for Ljøstad industriområde.

Største utvikling og befolkningsvekst er i og rundt Vegårshei sentrum. På Ubergsmoen derimot har befolknings- og utbyggingsvekst stagnert de siste 8 årene. Nedleggelse av pelsdyrgården (innen 2025), etablering av (regulerte) industritomter og økning av tilgjengelige attraktive boligtomter kan gi Ubergsmoen en positiv utviklingsløft de kommende årene.

Mobil-, bredbånds-, og fiberdekningen er god i sentrumsområdene og i størstedelen av kommunen. Det arbeides med å forbedre dette der dekningen fremdeles ikke er tilfredsstillende. I kretsene utenfor tettstedene er det i kommuneplanens arealdel lagt til rette for spredt boligbygging i en rekke definerte private områder.

4.2 Verdiskaping og bærekraft

Klima og energi

Norges klimamål til FN er å kutte 50 til 55 % kutt i klimagassutslippene innen 2030, sammenlignet med nivået fra 1990. Et hovedmål i Regionplan Agder 2030 er å utvikle Agder til et lavutslippssamfunn ved å «reduere klimagassutslipp på Agder med minst 45 % innen 2030».

Klimagassutslipp innenfor Vegårshei (2017) kommer for 77% fra veitrafikken og 8% fra annen mobil forbrenning. Altså stammer 85% av vårt utslipp av klimagasser fra bilkjøring og maskiner. Utslipp er ca. 6.000 tonn CO₂-ekvivalenter årlig. Foreløpig er elektrifiseringsgraden på kjøretøy hos oss lav. Det må satses på å redusere utslipp fra den viktigste kilden, nemlig transport med fossile kjøretøy.

Samtidig har vi en skogressurs i kommunen der årlig tilvekst binder mellom 6-8 ganger mer CO₂ enn kommunens samlede direkte utslipp. Det er imidlertid meget viktig å understreke at klimautfordringen er global, og at Vegårshei kommune, i like sterk grad som andre kommuner, må søke å redusere sitt klimaavtrykk.

En utfordring som samtidig er et mål i kommunens samfunnsdel til å implementere klimahensyn i alle kommunens enheter, slik at ledelse og øvrig ansatte får et bevisst forhold til å redusere kommunens CO₂-utslipp. Kommunen har ikke miljøsertifisert sin virksomhet og måler ikke klimagassutslippene fra kommunens virksomhet per i dag. Foreløpig er elektrifiseringsgraden på kjøretøy hos oss lav, så her har vi mye å gå på. Det må satses på å redusere utslipp fra den viktigste kilden, nemlig transport med fossile kjøretøy.

Det er imidlertid meget viktig å understreke at klimautfordringen er global, og at Vegårshei kommune, i like sterk grad som andre kommuner, må søke å redusere sitt klimaavtrykk.

Hva gjelder forventede klimaendringer i Agder viser 'klimaprofil for Agder' (Norsk klimaservicesenter) de største endringene og utfordringene for Agder som følge av økt klimagassutslipp de kommende årene. For Vegårshei betyr det i 2031: høyere temperaturer, økt nedbørsmengde (gjennomsnitt 10%), større/flere regnflommer, færre dager med snø og

flere smelteepisoder. I (areal)planlegging må tas hensyn til disse forventede klimaendringene.

Næring og landbruk

Over halvparten av yrkesaktive innbyggere reiser ut av kommunen på jobb, og de fleste av disse arbeidsplassene ligger i nabokommuner og bykommuner lenger vekk. Innbyggerne i Vegårshei kan nå svært mange arbeidsplasser innenfor en kjøretid på 45 minutter, og kommunen kan regne hele regionen som sitt arbeidsmarked.

Kommunen selv er kommunens største arbeidsgiver. Det lokale næringslivet er variert, med hovedvekt på trebearbeidende virksomheter. Ellers er det endel handelsvirksomhet i sentrum, samt andre tjenesteytende næringer som er tilpasset øvrig næringsliv og befolkningsgrunnlaget i bygda.

Landbruket, jordbruket og husdyrholdet drives i all hovedsak i kombinasjon med annet lønnet arbeid utenfor gården. I skogbruket avvirkes det årlig vel 40.000 m³ og skaper store ringvirkninger og verdiskapning. Skogsbilveinettet er godt utbygd, men det er et stort behov for ombygging for å tilfredsstille dagens krav for tømmertransport.

Kommunen vil fortsette å utvikle primærnæringer basert på lokale ressurser, både gjennom tilskuddsforvaltning og gjennom sin rolle som arealmyndighet. Kommunen bør vurdere om det er behov for å utarbeide en landbruksplan i planperioden.

Vegårshei kommune skal ha fokus på utviklingen av Jordøya i Åmli, og på de ringvirkningene en etablering av Biozin-fabrikk skaper for lokalt næringsliv.

4.3 Oppvekst, utdanning og barn og unge

I Vegårshei kommune har vi en grunnskole for 1.-10. trinn med ca. 310 elever og firedagers skoleuke for elever på 1.-4. trinn. Skolen ligger i kommunesenteret Myra i nær tilknytning til bibliotek, flerbrukshall, kunstgressbane og Vegårshei ski- og aktivitetssenter.

Vegårshei kommune er i full gang med fagfornyelsen som skal føre til at elevene blir rustet for fremtiden, bedre læring og forståelse, god kunnskap og grunnleggende ferdigheter.

På Vegårshei er andelen av de med fullført videregående skole relativ høy. Andelen av fullførte universitets- eller høyskolestudier er derimot relativt lav.

I Vegårshei kommune er det en kommunal barnehage (med 2 enheter i Myra og et på Ubergsmoen) og to private barnehager. Forventet nedgang av antall barnehagebarn (SSB) og kommunens økonomiske utfordringer i årene framover kan bli en utfordring for å beholde drift i alle barnehager.

Barnehager og skole fremmer kultur for læring, helse og trivsel og har gode rutiner for å sikre at barn og unge har et trygt og godt barnehage- og skolemiljø. Skolen har en egen «Plan for godt og trygt skolemiljø» ivaretar opplæringslovens kap. 9A.

Både fylkeskommune og Fylkesmannen oppfordrer å ta en diskusjon rundt 4-dagers skole igjen i denne perioden. Vegårshei har en utfordring i forhold til heltidskultur og likestilling og fire dagers skole bør sees i lys av dette.

4.4 Transport, infrastruktur og samfunnsberedskap

Samferdsel

Kommunen ligger inn i landet vest for E18 og har tre fylkesveiforbindelser mellom E18 og kommunesenteret. Ny firefelts E18 mellom Tvedestrand og Arendal åpnet i 2019 og kommunedelplan for den nye firefelts E18 mellom Dørdal og Grimstad er på plass. Om noen år er det firefelts E18 hele strekningen mellom Oslo og Kristiansand.

Ny adkomst fra Vegårshei til den nye E18 ved Barlinddalen gjør at denne tilførselsveien fra Myra blir den korteste til ny E18 via F416. En viktig satsing i denne forbindelsen er opprusting av deler av fylkesvei 416 mellom Bråtenkrysset og ny adkomst til E18 rett over kommunegrensen med Risør.

Utviklingen av Jordøya i Åmli vil ha som ringvirkning at tungtransport på FV 415 (som krysser Vegårshei) øker. Strekningen fra Ubergsmoen til Selåsveien er en av de strekningene som får prioritet til utbedring.

Kommunen har et godt utbygd veinett av fylkesveier og kommunale veier rundt i kommunen, veier med ulik standard.

Regionplan Agder 2030 sier at gang- sykkelveger skal prioriteres slik at trafikksikkerheten styrkes. Vegårshei kommune har i sin arealplanleggingen fokus på utbygging av manglende gang- og sykkelløsninger i sentrumsområdet og trafikksikkerhet rundt skolen. En ny gang- og sykkelvei mellom Fjellheim og Vegårshei kirke etableres høst 2020 og i forbindelse med ny handlingsprogram for fylkesveier i Agder prioriterer Vegårshei å få en helhetlig fortauløsning langs boligfelt på østover mot Ljøstad.

Offentlig transport

Jernbanen mellom Oslo og Kristiansand går gjennom kommunen og de fleste tog stopper på Vegårshei stasjon. Kollektivtilbudet er for øvrig dårlig, det går skolebusser, men få andre busser. Det er et drosjeløype i kommunen og det er viktig å beholde togtaxi-ordningen i samarbeid med fylkeskommunen.

Kommunikasjon, strøm og beredskap

Telekommunikasjonen er bra i forhold til fasttelefon, bredbånd og fiber er bygd ut i deler av kommunen, og mobilnettet har fått stadig større dekningsområder selv om dette er sårbart ved lengre strømutfall (som følge av ekstreme værforhold). I vår 2020 har Vegårshei i den sammenhengen fått bevilget midler til økt mobilberedskap i sentrumsområdet (batteri-backup i mobilmastene).

Kommunen er godt forberedt på å håndtere uønskede hendelser. Samfunnssikkerhet og beredskap er integrert i den overordnede kommunale planleggingen for å sikre at beredskapsutfordringer ivaretas på alle plannivåer.

Med utgangspunkt i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse er det utarbeidet en overordnet beredskapsplan, hvor samvirke med Fylkesmannen, nabokommuner, energi- og teleleverandører, nødetatene og frivillige er satt i system.

4.5 Kultur, idrett og friluftsliv

Vegårshei har en aktiv befolkning med høy dugnads- og frivillighetsånd. Relativt mange barn og ungdommer er med i en fritidsorganisasjon og det er et stort tilbud på frivillige lag og foreninger som tilbyr blant annet idrett og kultur. Største delen av kultur- og aktivitetstilbud er konsentrert i og rundt Myra: et nytt bibliotek, en godt brukt flerbrukshall, grendehus, friluftsområder, skianlegg, kunstgressbane osv.

En utfordring i forhold til å intensivere arbeid med (særlig) kultur (inkludert friluftsliv og idrett) er manglende kapasitet innenfor dette fagområdet. *Kostra-tallene viser at Vegårshei kommune har nesten 40% lavere driftsutgifter enn gjennomsnitt i Norge og 21% lavere enn i våre fire nabokommuner.*

En satsing på friluftsliv er viktig for befolkningens folkehelse og levekår. Friluftsliv anses som et viktig virkemiddel for å nå flere av målene mot 2030 i regionplan Agder 2030. Vegårshei har mange friluftsmuligheter: både tilrettelagte og ikke tilrettelagte. Det finnes flere merkede stier og turløyper i kommunen.

I 2018 har Vegårshei kommune i samarbeid med friluftsrådet Sør kartlagt områder og korridorer med friluftsimteresser. Disse områder er etterhvert tatt inn i naturbasen.

I arealplanlegging er fokus på sikring god tilgang til friluftsliv for allmenheten: blant annet strandsone, stier, natur, jakt og fiske.

Vegårshei ski- og aktivitetssenter AS er et viktig anlegg for alle skigrener, og kommunen prioriterer videre utvikling av Sørlandet Hoppsenter og skianlegget generelt. Kommunen ønsker at fylkeskommunen fremdeles ser anleggets regionale betydning, og tar det med i sine prioriteringer og oversikt over anlegg som er viktig for landsdelen.

Møteplasser

Et av målene i regionplan Agder 2030 er at byer, tettsteder og bygdesentre «har gode og inkluderende bomiljøer og møteplasser». Et mål som Vegårshei har tatt videre i kommunens samfunnsdel. Dette kan blant annet nås ved å «utvikle aktiviserende, trygge og inkluderende uterom med sosiale møteplasser». Videre har regionplanen et mål om at «alle innbyggere opplever å ha god tilgang til et bredt spekter av kultur- og idrettstilbud i nærområdet». Kommunen er i år (2020) i ferd med å planlegge et nytt møteplass i sentrums kjerne.

Vegårshei ski- og aktivitetssenter

Det er et politisk valg og svært viktig for kommunen og befolknings folkehelse at det fortsettes med videre utvikling av aktiviteter og anlegg i kommunen og da særlig i og rundt sentrum: opprettholde og skape aktivitet der hvor folk bor. I den sammenhengen er det mye fokus på videreutvikling av Vegårshei ski- og aktivitetssenter.

4.6 Folkehelse og levekår

Ifølge folkehelseloven skal kommunene fremme folkehelse innen de oppgaver de er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting. For å kunne møte folkehelse og levekårsutfordringer er kommunene pålagt å ha nødvendig oversikt over helsetilstanden og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne.

Vegårshei kommune har i forbindelse med denne planstrategien oppdatert sin folkehelseoversikt. Kommunen har et folkehelsesteam og folkehelsekoordinator som ivaretar det strategisk folkehelsearbeidet på tvers i hele organisasjonen. Folkehelse er et gjennomgående perspektiv i kommunens samfunnsdel (november 2019) og omtaler de viktigste utfordringene og målsetningene. Det som mangles mest i kommunens strategiske folkehelsearbeid er koblingen mellom målsetninger/utfordringer og handling(sprogram). Kommunen jobber mye med folkehelse på tiltaksnivå, men akkurat den sammenhengen mellom handling og overordnede prioriterte målsetninger/utfordringer bør forbedres i denne perioden.

Folkehelsestrategi for Agder 2018-2025 viser at Agder kommer noe dårligere ut enn landsgjennomsnittet når det gjelder sosioøkonomiske faktorer som inntekt, utdanning og arbeid. Dette påvirker levekårene, og derfor folkehelsen.

Fokusområder og utfordringer tilknyttet folkehelse på Vegårshei for kommende periode er:

- Fokus på oppvekstmiljø
- Være godt rustet for eldrebølgen
- Fokus på mottakere av økonomisk sosialhjelp og fange opp de som faller utenfor
- Jobbe for en heltidskultur (mange kvinner som jobber deltid)
- Boligpolitikk for å forebygge levekårsutfordringer
- Fysisk aktivitet gjennom hele livet for alle: opprettholde gode tilbud og høy deltakelse i aktiviteter (idrett og kultur) på Vegårshei.

Kilder brukt:

- *Kommunens folkehelseoversikt 2020-2023*
- *Ungdataundersøkelse*
- *Folkehelseprofil og Agdertall 2019*
- *Fylkehelseundersøkelse*

Litt om hvert fokusområde:

Fokus på oppvekstmiljø

På Vegårshei er andelen av barn under 18 år som lever i lavinntektsfamilier høyere enn resten av fylket og landet (11,9 %). Flere barn har det ikke alltid bra og sliter med psykiske utfordringer. I kommende periode skal vi ha fokus på (barn og unge innenfor) lavinnteksthusholdninger og de som har psykiske utfordringer. Overordnet målsetning er å ha et godt fysisk og psykisk miljø (miljørettet helsevern) for barn og unge.

Det er søkt om midler for både aktivitetskort og fritidskort, der vårt fokus var på barn og unge som ikke deltar i aktiviteter i dag, på grunn av dårlig økonomi eller psykiske/sosiale utfordringer. Dessverre fikk kommunen avslag på begge to søknader i 2020 og prøver vi å søke igjen så fort det er mulig.

Vegårshei kommune er med i det nasjonale folkehelseprogrammet og innfører i den sammenhengen BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats) i hele kommunens organisasjon.

Mange mener at kollektivtransporttilbud (buss) fra/til byen/skolen er for dårlig og at det bør forbedres.

Både fylkeskommune og Fylkesmannen oppfordrer å ta en diskusjon rundt 4-dagers skole igjen i denne perioden. Vegårshei har en utfordring i forhold til heltidskultur og likestilling og fire dagers skole bør sees i lys av dette.

Aldrende befolkning

Vegårshei er oppført med 2097 innbyggere i 4. kvartal 2019. Ca. 110 av disse var over 80 år. Hovedalternativet (MMMM) i befolkningsframskrivingene viser at antall personer over 80 år i Vegårshei forventes å øke i årene fremover. Frem mot 2035 forventes en økning på ca. 35-40 %.

Kommunen har fokus på å sikre at eldre som trenger helse- og omsorgstjenester får tjenester av god kvalitet, også i perioder hvor demografiendringer medfører behov for justering av kapasitet og dimensjonering av tjenestetilbudet. Gode helse- og omsorgstjenester i årene fremover, krever at eldre i større grad enn i dag bli i stand til å leve aktive og sosiale liv så lenge som mulig i sitt eget nærmiljø, uten behov for institusjonsplasser eller omfattende hjelp fra det offentlige.

Gjennom blant annet planarbeid, elderrådet, frivilligsentral og pensjonistforening engasjerer kommunen den eldre befolkning i planlegging av egen alderdom og utforming av sine omgivelser. Samtidig må kommunen bidra til å bygge et samfunn hvor det er godt å eldes. Dette betyr fokus på flere sentrumsnære boligtyper, et godt tjenestetilbud og tilgjengelige tilrettelagte møteplasser. I kommunens sentrumsutvikling og boligpolitikk er det fokus på eldre. Et 'boligteam' jobber kontinuerlig med vurdering og justering av boligpolitikken med bruk av boligsosial handlingsplan og husbankens kommuneprogram som verktøy/føringer.

Kollektivtransport er også et viktig element: dagens regionale/lokale busstilbud er ikke godt nok. For å mobilisere eldre som bor utenfor sentrum og som er avhengig av transport ser frivilligsentral i samarbeid med kommunen på muligheter å få eldre ut av huset sitt: også for å motvirke ensomhet.

Samtidig som andelen eldre vokser, vil mange kommuner oppleve økende mangel på arbeidskraft, pårørende og frivillige som kan yte omsorg. Dette vil igjen kunne skape store utfordringer for velferdssystemet. Rekruttering og sikring av kompetanse er viktig å ivareta i kompetanseplanen for helse og omsorg.

Reformen '*Leve hele livet*' (St.Meld 15) skal overordnet bidra til:

- Flere gode leveår der eldre beholder god helse lenger, opplever at de har god livskvalitet, og at de i større grad mestrer eget liv, samtidig som de får den helsehjelpen de trenger når de har behov for den.
- Pårørende som ikke blir utslitt, og som kan ha en jevn innsats for sine nærmeste
- Ansatte som opplever at de har et godt arbeidsmiljø, der de får brukt sin kompetanse og gjort en faglig god jobb

Meldingens hovedfokus er å skape et mer aldersvennlig Norge og finne nye og innovative løsninger på de kvalitative utfordringene knyttet til aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp, sammenheng og overganger i tjenestene. Vegårshei kommune har kommet i

gang med prosessen i kommunen, men bør øke fokuset og tempoet i videre kartlegging av utfordringer og tiltak. Største utfordring er manglende kapasitet for tiden, som henger sammen med nåværende utfordrende økonomiske situasjon i kommunen.

Fokus på mottakere av økonomisk sosialhjelp og jobbe for en heltidskultur

I forrige planstrategi ble det vektlagt at det skulle tas «hensyn til stor økning i antall brukere på økonomisk sosialhjelp». Siste tilgjengelig statistikk viser en nedgang i antall sosialhjelpsmottakere, antall langtidsmottakere, og en markant nedgang i antallet som har sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold. Selv om antall langtidsmottakere av sosialhjelp går ned, er det viktig å fortsatt ha fokus på mottakere av økonomisk sosialhjelp. Det er en utvikling i retning av at færre får mer sosialhjelp lengre. Denne gruppen opplever utenforskap og har ofte flere levekårsutfordringer. Andel deltidsarbeidende (kvinner) er relativt høy på Vegårshei. Kommunen har jobbet i flere år med å få ned antall deltidsstillinger- og arbeidere i kommunens organisasjon.

Boligpolitikk for å forebygge levekårsutfordringer

I KMD's «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023» knyttes det boligsosiale arbeidet til aktiv planlegging for å motvirke, og forebygge levekårsutfordringer og bidra til utjevning av sosiale forskjeller. Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014-2020)» vektlegger kunnskap og strategier for å sikre gode levekår for sine innbyggere.

I kommunens sentrumsutvikling og boligpolitikk er det fokus på eldre og vanskeligstilte. Et 'boligteam' jobber kontinuerlig med vurdering og justering av boligpolitikken med bruk av boligsosial handlingsplan og husbankens kommuneprogram som verktøy/føringer

Vegårshei er vertkommunen for kommuner i Østregionen. Iht. «Bolig for velferd»- strategien skal kommunene bidra til å sikre koordinering og samordning av sektorovergripende virkemidler på tvers av fagområder. Strategien fokuserer nå på å tilrettelegge for at vanskeligstilte barnefamilier bor i egnet bolig. Vegårshei kommune har begynt å legge til rette for leie-til-eie løsninger for vanskeligstilte på boligmarkedet og har noen kommunale boliger spredt i Myra som er øremerket for denne målgruppen.

Fysisk aktivitet gjennom hele livet for alle

Vegårshei har en aktiv befolkning med høy dugnads- og frivillighetsånd. Relativt mange barn og ungdommer er med i en fritidsorganisasjon og det er et stort tilbud på frivillige lag og foreninger som tilbyr blant annet idrett og kultur. Vi vil opprettholde gode tilbud og høy deltakelse i aktiviteter (idrett og kultur) på Vegårshei.

5. Vurdering og prioritering av planbehov for Vegårshei kommune periode 2020-2023

I lys av kommunens utviklingstrekk og utfordringer (se forrige kapittel) er det gjort en vurdering av kommunens planbehov. Planbehovet er drøftet/vurdert med bidrag fra alle enheter, kommunens ledelse, rådgivere som jobber med samfunnsutvikling og politikere. For øvrig er innspill fra blant annet Fylkesmannen i Agder og Agder Fylkeskommunen tatt med i vurderingen.

Revisjon av eldre planer, eller utarbeidelse av nye planer krever mye ressurser, både med hensyn til bruk av ansatte og kostnader knyttet til planprosessen. Det er ekstra krevende å gjøre dette parallelt med omorganiseringsprosessen (prosjekt bærekraft) som foregår i kommunens organisasjon de kommende årene og som berører hele organisasjonen. I revidering og utarbeidelse av planer prioriteres det strengt pga. begrenset tilgjengelig kapasitet, ressurser og kompetanse i deler av kommunens organisasjon.

5.1 Planarbeid / strategier som prioriteres i perioden 2020-2023

Kommunal planlegging generelt

Fylkeskommunen påpeker i sitt innspill:

- at kommunen bør gjøre en jobb med å forenkle og «rydde opp» i planverket: det kan være et godt grep for å minimere antall planer.
- at kommunen bør utarbeide en struktur for samfunnsplanleggingen i kommunen som sier noe om hva og hvordan dere skal behandle ulike strategier, meldinger, temaplaner osv. i kommunen.

Kommunen vil følge opp fylkeskommunens anbefaling i kommende periode, med fokus på å forbedre kobling mellom overordnede planer (blant annet kommuneplanen) og handlingsdelen.

Økonomiplanen/budsjett og (enhetenes og overordnet) styringskort er handlingsdelen per i dag. Vi vil vurdere å lage et annet oppsett / mal for handlingsdelen som viser en bedre sammenheng mellom de forskjellige enhetene og fagområdene og med økonomiske konsekvenser integrert i en handlingsplan. Per i dag er handlingsdelen ganske fragmentert og for lite tverrsektoriell.

I forhold til kommunal planlegging generelt i kommunen vil vi ha fokus på politisk forankring av både planprosesser og plandokumenter (planinnholdet). Derfor vil vi at alle planer vedtas politisk. På den måten blir politikere godt informert og får de et større eierforhold til planene.

Prosjekt Bærekraft: omorganisering, effektivisering av innsparingsbehov

1. På tvers av hele organisasjonen er 'Prosjekt Bærekraft' satt i gang på slutten av 2019. Prosjektet skal ivareta innsparingsbehovet som er vedtatt i budsjett og økonomiplan. Resultat er å redusere kostnader med ca. 45. mill. på fire år. Oktober 2020 har kommunestyret vedtatt en ny (overordnet) organisasjonsstruktur som blant annet er grunnlag for videre prosess med effektivisering, omorganisering og besparing (inkl. nedbemanning) som foregår i hele perioden 2020-2023.

Ny (overordnet) organisasjonsstruktur (vedtatt oktober 2020):

Energi- og miljøplan 2012-2020

Vegårshei kommune har en Energi- og miljøplan for perioden 2012-2020 og vil revidere/rullere den i planperioden. Revidert klima- og energiplan bør fortelle hvordan klimagassutslippene fra Vegårshei kommune skal kunne reduseres med minimum 50 % innen 2030 og være en strategi på hvordan Vegårshei skal bli et lavutslippssamfunn i 2050.

Klima- og energiplanen gir hjemmel til å søke om tilskudd til utslippsreduserende tiltak gjennom ordningen «Klimasats», som forvaltes av Miljødirektoratet. Fylkesmannen anbefaler kommunen å miljøsertifisere sin virksomhet og starte måling av klimagassutslippene fra kommunens virksomhet. Dette vurderes i forbindelse med revidering av energi- og miljøplanen.

Landbruksplan

Det utarbeides en landbruksplan i perioden, felles med Tvedestrand kommune.

Bibliotekplan

Biblioteket på Vegårshei har sitt utgangspunkt i 'enkelt, nært og gratis' som er strategien for bibliotekene i Agder (bibliotekplan Agder 2017-2020) og som mange småkommuner har sluttet seg til. Vi har i tillegg behov for en egen lokal bibliotekplan som kan hjelpe oss å synliggjøre hvilke utfordringer biblioteket i dag står overfor. Dette gjelder blant annet den digitale utviklingen og evne og mulighet til å følge opp det som er krevd av oss med begrensede ressurser økonomi. Samarbeid på tvers av kommunene kan være en løsning på dette.

Biblioteket er en gratis møteplass for alle må hele tiden videreutvikles med tanke på samfunnets utvikling og tilpasses nye behov og må forbedre sine tjenester i tråd med offentlige krav og innbyggernes ønske og behov. En bibliotekplan kan hjelpe oss i arbeidet med å peke på alt dette ovenfor politikerne og andre.

Kulturminneplan

I regionplan Agder 2030 går det frem at det er «viktig å ha fokus på kulturminner for å bevare Agders historie, bygge identitet og skape verdier». Vegårshei kommune er i ferd med å lage en kulturminneplan som alle kommuner skal ha på plass innen 2020.

Plan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv (revidering)

Vegårshei kommune har i dag en Kommunedelplan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv. Handlingsprogrammet er rullert fram til og med 2020. I planperioden utarbeides et nytt plandokument, hvor idretts- og anleggspolitikken i kommunen drøftes på nytt. Dette fordi det skjer mye i Vegårshei kommune på dette feltet. Kommunen har de siste årene oversendt mange søknader om spillemidler, da det bygges mange nye anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i kommunen, særlig rundt/tilknyttet til Vegårshei Ski- og Aktivitetssenteret (til byggingen av nye alpin-, skihopp- og snøproduksjonsanlegg samt rehabilitering av løypetraseer).

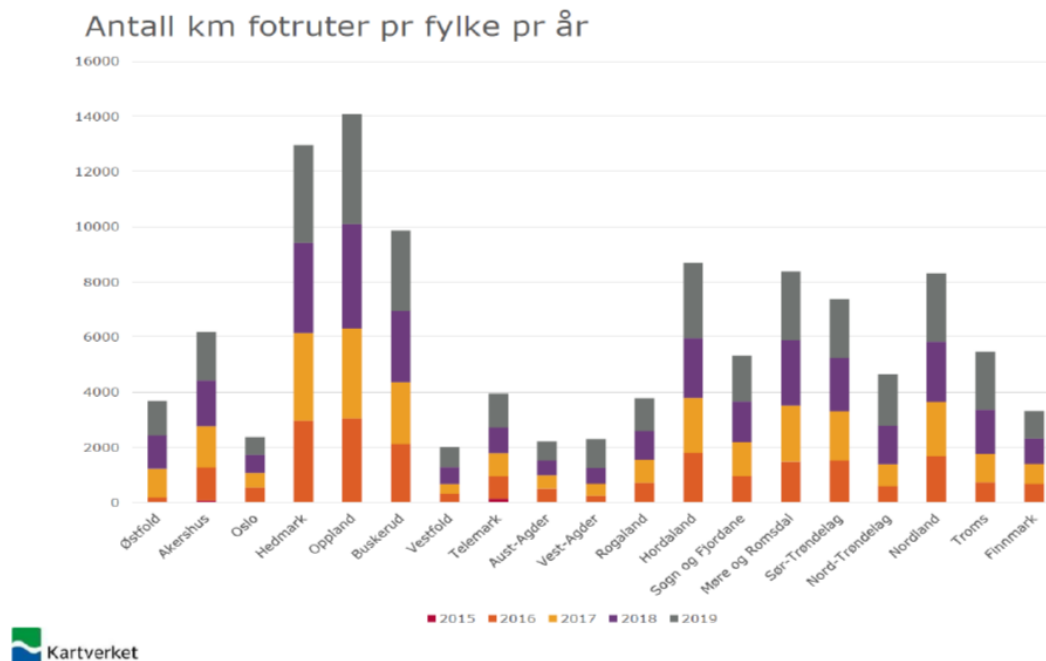
Kartlegging av turløyper

Fylkeskommunen startet i 2019 et prosjekt som skal bedre kunnskapsgrunnlaget om friluftstilbudet i Agder. Første fase er å få kartlagt status over tur- og friluftsruter og oppfordrer kommunen til å prioritere sti- og løypeplanlegging (friluftslivets ferdselsårer) i planstrategien. Det gjelder først og fremst stier som er merket / skal merkes og som vedlikeholdes (ryddes) av det frivillige eller kommunen.

I 2018 har Vegårshei kommune i samarbeid med friluftsrådet Sør kartlagt områder og korridorer med friluftsinnteresser. Disse områder er etterhvert tatt inn i naturbasen. I tillegg er turkart for Vegårshei (friluftsrådet Sør) tilgjengelig. Den informasjonen integreres i den nasjonale databasen.

I tillegg åpnes det opp for utarbeidelse av nye ferdselsårer, dersom Vegårshei, grunneiere og/eller lag og foreninger ønsker det. For Vegårshei sin del kan det være interessant i forhold til at det kan søkes om midler gjennom fylkeskommunen for opparbeiding, skilting og planlegging av nye stier. Dette forutsetter samtidig politisk forankring gjennom et vedtak og bidrag fra lag, foreninger og grunneiere. For Agder generelt er det et mål om å få med flere registrerte turløyper i den nasjonale basen: Agder henger etter i forhold til mange andre fylker (se figur).

Mål sammen med Kartverket i Agder: En langt høyere stolpe for Agder !

AGDER
fylkeskommune

Administrasjonens kapasitet begrenser mulighetene og må vurderes nøye, men det kan for eksempel være aktuelt å se på etablering av en sti / flere stier (rundløyper) i og rundt Vegårshei sentrum. Dette med fokus på å gi Myra som sentrum mer attraktivt, for bolyst, folkehelse og trivsel. Dette kan samtidig ses i sammenheng med for eksempel satsinger i 'Plan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv' og 'kommunedelplan for kulturminner' som begge to utarbeides innen denne perioden.

'Leve hele livet'- reformen

I Leve hele livet, St.Meld 15, står det blant annet: «Kommunene har årene 2019–2020 til å ta stilling til løsningene i reformen, og planlegge hvordan de vil utforme og gjennomføre dem lokalt. Det legges opp til at kommunene og fylkeskommunene kartlegger egne behov og utfordringer og gjennom politiske vedtak selv tar stilling til forslagene i Leve hele livet. Kommunene oppsummerer sine vedtak om oppfølging av reformen i budsjett og økonomiplan med handlingsprogram, før de setter reformen ut i livet.»

Vegårshei kommune har kommet i gang med prosessen i kommunen, men bør øke fokuset og tempoet i videre kartlegging av behov og utfordringer.

Trafikksikkerhetsplan (revisjon)

Vegårshei kommune har i dag en trafikksikkerhetsplan som er fra 2008. Det har skjedd en del endringer på vegnettet siden planen ble laget og kommunen ser behov for oppdatering av planen i kommende periode.

Planer i forbindelse med utbedring fylkesveier og ny E18

Reguleringsplan fylkesvei 415 (Vegårsheim-Selåsveien): Etablering av Biozin-fabrikk i Åmli utgjør økt tungtransport på fylkesvei 415 som krysser Vegårshei.

Strekningen fra Ubergsmoen til Selåsveien er en av de strekningene som får prioritet til utbedring og som reguleres i samarbeid med fylkeskommunen innen ett eller to år. På dette tidspunktet er det ikke avklart om og når planprosessen settes i gang: dette er avhengig av om den prioriteres i fylkets handlingsprogram for fylkesvei.

Reguleringsplan E18 Dørdal-Tvedestrand: I samarbeid med flere andre kommuner deltar Vegårshei kommune i et interkommunalt plansamarbeid for å få vedtatt en reguleringsplan for delstrekning Tvedestrand-Dørdal før sommer 2021.

Utbedringsplan fylkesvei 416 mot Akland: Vegårshei kommune: Som følge av ny E18 Tvedestrand-Dørdal øker trafikken mellom Myra og Barlindalen (ny adkomst fra Vegårshei til ny E18-strekning). I samarbeid med fylkeskommune utbedres fylkesvei 416.

Møteplass Vegårshei Sentrum

Vegårshei kommune fikk tidligere tilskuddsmidler fra fylkeskommunen for å planlegge en møteplass i sentrums kjerneområde (ved KIWI-butikken / Myrvang Låve). Planleggingen foregår i 2020 med involvering av flere målgrupper.

Sentrumsnære næringstomter: reguleringsplan Ljøstad

Jamfør vedtatt kommuneplan, er det behov for flere sentrumsnære næringstomter. I kommuneplanens rulleringsprosess er det besluttet at eksisterende reguleringsplan for industriområde Ljøstad omreguleres for å tilrettelegge for flere næringstomter.

5.2 Planarbeid drøftet, men ikke prioritert for perioden 2020-2023

Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Både kommuneplanens arealdel og samfunnsdel har blitt rullert i 2019. Vi ser akkurat ingen behov for rulling av samfunnsdelen i planperioden, men behovet kan endre seg i løpet av perioden (2020-2023). I så fall fattes det et politisk vedtak om rulling.

Kommunereformen: åpen for dialog med andre kommuner?

Regjeringen forventer at «kommuner som ikke har slått seg sammen, bruker planleggingen til å diskutere om de har forutsetninger for å møte framtidens utfordringer alene, eller om de bør slå seg sammen med nabokommuner». Fylkesmannen utfordrer Vegårshei kommune til å ha en prosess hvor kommunestyret vurderer sammenslåing som et alternativ.

'Fylkesmannens konklusjon og anbefaling i kommunereformen i 2016 var at ingen av de minste kommunene på Agder burde fortsette alene. Vegårshei er med knapt 2100 innbyggere svært liten sammenlignet med den størrelse som anbefales for drift av viktige tjenester. Det er utfordringer på levekårsområdet og med aldersbæreevnen framover. Avhengigheten av interkommunalt samarbeid er stor, og utfordringene for tjenestene på sikt er betydelige. For Vegårshei sin del var anbefalingen i 2016 at kommunen bør bli en del av en større kommune innenfor regionen Østre Agder, og dette er fortsatt vår faglige anbefaling.

Vegårshei tilhører en gruppe kommuner med lavt folketall, små avstandsulemper og små distrikts-utfordringer. Disse kommunene påvirkes nå tydelig av de endringene som ble gjort i inntektssystemet for kommunene ifbm. kommunereformen.'

Kommunestyret har etter å ha mottatt et innbyggerinitiativ med forslag om utredning av muligheter for kommunesammenslåing vedtatt følgende den 6.10.2020:

Kommunestyret i Vegårshei vil på det nåværende tidspunkt ikke ta del i dialog med andre kommuner om endring av kommunestruktur

Forvaltning av ikke-fornybare ressurser:

DMF anbefaler at kommunen legger opp til en kartlegging av ressurstilgangen og behov for mineralressurser ved neste revidering av kommuneplanen, og eventuelt at det lages en temaplan eller kommunedelplan for mineralressurser.

Vegårshei kommune vil ikke prioritere å lage en egen plan for mineralressurser i kommunen, men vurderer ved en neste rullering av kommuneplanen om det kan tas med.

Skoleplan

Skoleplanen er utdatert men det er ikke behov for en ny skoleplan. Det lages årlige styringskort og for å sikre at barn og unge har et trygt og godt skolemiljø, har skolen «*Plan for godt og trygt skolemiljø*» som ble laget i 2017 og revidert i 2019. Denne planen ivaretar opplæringslovens kap. 9A. Årlig tilstandsrapport og kompetanseplan for skolen sikrer andre elementer som tidligere lå i skoleplanen. Dermed er det ikke behov for å utarbeide nye planer den neste tiden, men oppdateres de vi har jevnlig.

Ny reguleringsplan for boligfelt Liheia

I økonomiplanen er det tatt opp midler til regulering av et nytt kommunalt boligfelt (Liheia) i 2022/ 2023. Kommunen har 16 ledige tomter på Djuptjennhaugen og nylig er det godkjent et nytt privat boligfelt (Tjennheia) som øker boligtilbudet med enda 55 nye tomter i Myra. Også på Mauråsen er det fortsatt noen ledige tomter.

6. Kommunal planstrategi 2020-2023

På bakgrunn av eksisterende planer, som bør rulleres/revideres og nye planer som utarbeides etter behov og de førende overordnede rammedokumenter, som nevnt i kapitel 5, gjelder følgende planstrategi for perioden 2020 – 2023.

I oversikten brukes forkortelse 'Opp' (=oppheves) og 'Rev.' 'Rev' kan bety både 'rullering av planen' og 'revidering av planen'. Per planrevidering vurderes om det blir en rullering eller en full revidering. Forskjell mellom rullering og revidering:

Rullere: Da blir planen oppdatert i forhold til dagens kunnskap og supplert innenfor eksisterende rammer

Revidere: En revisjon vil å se på hele/deler av planen, herunder mål og prioriteringer.

Jamfør ny kommunestruktur (vedtatt av kommunestyret den 7.10.20):

HR&OU = HR og organisasjonsutvikling

S&I = Samfunn og infrastruktur

H&M = Helse og mestring

Overordnede planer/strategier

	Status	ansvar	2020	2021	2022	2023
Planstrategi (4 år)	Gjeldende	Alle	Rev.			
Kommuneplanens samfunnsdel (12 år)	Gjeldende	Alle				
Kommuneplanens arealdel (12 år)	Gjeldende	Alle				
Kommuneplanens handlingsplan (nytt oppsett) (4 år)	Ny			Ny		
Økonomiplan / (handlingsplan) (4 år)	Gjeldende	ledelse	Rev.	Rev.	Rev.	Rev.
Budsjett (1 år)	Gjeldende	ledelse	Rev.	Rev.	Rev.	Rev.
Overordnet styringskort	Gjeldende	ledelse	Rev.	Rev.	Rev.	Rev.
Enhetenes styringskort (1 år)	Gjeldende	enhetene	Rev.	Rev.	Rev.	Rev.

Oppvekst og utdanning

	Status	ansvar	2020	2021	2022	2023
Barnehageplan 2015-2020 inkl. kompetanseplan	Gjeldende	Oppvekst	Rev			
Skoleplan (2014-2016)	Utdatert	Oppvekst	Opp			
Ny rammeplan, basert på fagfornyelsen, for skole	Ny	Oppvekst				
Handlingsplan overgang mellom barnehage og skole 2018-2021	Gjeldende	Oppvekst		Rev.		
Beredskapsperm/ -plan for skole	Gjeldende	Oppvekst	Rev			
Beredskapsplan for barnehage (4 år) (2016)	Gjeldende	Oppvekst	Rev			
Plan for trygt og godt skolemiljø (2017)	Gjeldende	Oppvekst		Rev		Rev
Handlingsplan for trygt og godt barnehagemiljø (2016 – 2021)	Gjeldende	Oppvekst		Rev		
Handlingsplan for mottak av flyktningfamilier (2018)	Gjeldende	H&H	Rev			
Kompetanseplan for skole 2019 – 2021	Gjeldende	Oppvekst	Rev.	Opp.		
Handlingsplan for DEKOM (Desentralisert kompetanseutvikling) Østre Agder skoleåret 2019-2022	Gjeldende	Oppvekst	Rev.	Rev.	Rev.	Rev.
Kompetanseplan Vegårshei barnehager (felles) 2018 - 2020	Gjeldende	Oppvekst	Ny	Rev.	Rev.	Rev
Handlingsplan for REKOM (regional kompetanseutvikling for barnehagene) Østre Agder	fra 2021	Oppvekst og styrerne i barnehagene	Ny			
Tilstandsrapport med anbefalinger for oppvekst	Gjeldende	Oppvekst	Rev.	Rev.	Rev.	Rev.

Helse, omsorg, folkehelse og sosiale tjenester

	Status	ansvar	2020	2021	2022	2023
Helse og omsorgsplan Med delplaner for demens legetjenesten	Delvis ny	H&M	Ny / Rev			
Reformen: Leve hele livet: å ta stilling til løsningene i reformen	Ny	H&M	Hele periode (ny)			
Opptappingsplan for psykiatritjenesten i Vegårshei kommune (2006-2008)	Utdatert	H&M				
Rehabiliteringsplan 2020-2022	Gjeldende	H&M	Rev.			
Folkehelseoversikt	Gjeldende	S&I	Rev.			
Plan for psykisk helse og rus med Rusmiddelpolitisk handlingsplan	2 planer sammenslås til 1.	Psykisk helse og S&I	Ny / rev	Ny / rev		
Boligsosial handlingsplan (2018-2021)	Gjeldende	Boligteam		Rev.		
Husbankens kommuneprogram 2016 – 2020	Gjeldende	Boligteam	Rev.			
Husbankens kommuneprogram årlig handlingsplan	Gjeldende	Boligteam	Rev.	Rev.	Rev.	Rev.
Kompetanseplan	Gjeldende	H&M	Rev.			
Smittevernplan	Gjeldende	H&M/ S&I	Rev. Uts.	Rev.		

Plan for helsemessig og sosial beredskap	Gjeldende	H&M/ S&I	Rev. Uts.	Rev.		
Handlingsplan mot vold i nære relasjoner	Ny	Psykisk helse/ S&I	Ny			

Beredskap

	Status	ansvar	2020	2021	2022	2023
Plan for kriseledelse (2019)	Gjeldende	S&I	Rev Uts.	Rev	Rev	Rev
Helhetlig ROS analyse Vegårshei (4 år) (2016)	Gjeldende	S&I	Rev. Uts.	Rev..		
ROS Helsemessig og sosial beredskap (2016)	Gjeldende	H&M/ S&I	Rev. Uts.	Rev.		
ROS analyse for smittevern (2016)	Gjeldende	H&M/ S&I	Rev. Uts.	Rev.		
Internkontroll for beredskapsarbeid (2017)	Gjeldende	S&I	Rev. Uts.	Rev.		
Plan for informasjonssikkerhet, personvern og internkontroll i IKT Agderkommunene (2019)	Gjeldende	S&I	Rev.	Rev	Rev	Rev

Teknisk drift og forvaltning av kommunal eiendom

	Status	ansvar	2020	2021	2022	2023
FDVU-plan kommunale bygg og eiendom <i>FDVU = Forvaltning, Drift, Vedlikehold, Utvikling</i>)	Ny	S&I			Ny	
FDVU-plan kommunale veier og Parkeringsplasser (nå 'Veiplan')	Ny	S&I			Ny	
FDVU-plan kommunale vann- og avløpssystem	Ny	S&I		Ny		

HMS og samfunnsutvikling

	Status	ansvar	2020	2021	2022	2023
Inkluderende arbeidsliv: mål- og handlingsplan (2015)	Gjeldende	HR&OU		Rev		
Bedriftshelsetjeneste samarbeidsplan: mål- og handlingsplan (2015)	Gjeldende	S&I		Rev		
HMS-plan overordnet for ansatte (Helse, Miljø, Sikkerhet) (2015)	Gjeldende	HR&OU		Ny		
HMS-plan for ansatte i hver enhet		HR&OU med lederne		Ny		
Arbeidsgiverstrategi	Ny	HR&OU		Ny		
Lønnspolitisk handlingsplan 2018-2020	Gjeldende	HR&OU	Rev			
Eierskap og samarbeidsløsninger (2016)	Gjeldende	S&I	Rev	Rev	Rev	Rev
Trafikksikkerhetsplan (2008)	Utdatert	S&I		Ny		
Arkivplan (2019-2021)	Gjeldende	HR&OU			Rev	
Energi- og miljøplan (2012-2020)	Gjeldende	S&I		Rev		
Landbruksplan		Landbruk srådgiver		Ny		
Oppmuntringsplan kultur	Utdatert					
Forvaltningsplan for Vannregion Agder (lages av Vannregion Agder) 2016	Gjeldende	Agder fylkeskommune		Rev		
Kulturminneplan Vegårshei kommune	Ny	S&I	Ny			
Strategisk næringsplan Østre Agder 2015-2020 (felles med kommunene i Østre Agder)	Gjeldende *	Østre Agder				
Kartlegging av turløyper	Ny	S&I		Ny		

* Strategisk næringsplan gjelder, og kan stå som den er. En eventuell revidering må skje i samarbeid med alle 8 kommuner i Østre Agder.

Arealplaner

	Status	ansvar	2020	2021	2022	2023
Kommuneplanens arealdel 2019-2031	Gjeldende	S&I				
KDP for anlegg og områder for idrett og friluftsliv 2011-2014	Gjeldende	S&I		Rev		
Handlingsdel			Rev	Rev	Rev	Rev
Reguleringsplan boligfelt Liheia	Ny	S&I				
Reguleringsplan Kjørkeliheia	Ny	S&I	Ny			
Reguleringsplan Ljøstad (endring)	Gjeldende	S&I		Rev		
Reguleringsplan E18 Pinesund – Tvedestrand	Ny	Region / Nye Veier	Ny	Ny		
Reguleringsplan FV 415 Vegarheim - Selåsveien	Ny	Fylkeskommune		?	?	?
Opprustingsplan FV 416, strekning Barlinddalen – Myra	Ny	Samarbeid S&I og FK	Ny	Ny		
Planlegging av sentrums møteplass (ved Myrvanglåven)	Ny	S&I	Ny	Ny		